

Konsekvensutredning om elektronisk rapportering för avräkningsnota och deklARATION om övertagande, dnr. 03216–2023

A. Allmänt

1. *Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå*

Den som i köper fiskeriprodukter från havet i första handelsledet ska vara registrerad förstahandsmottagare och rapportera sina inköp till Havs- och vattenmyndigheten (HaV). Förstahandsmottagare ska även vara registrerade i HaV:s spårbarhetssystem. För förstahandsmottagare med en omsättning på 200 000 euro eller mer finns krav på elektronisk rapportering av avräkningsnota och deklARATION om övertagande. Förstahandsmottagare som årligen omsätter under 200 000 euro rapporterar idag avräkningsnotor och deklARATION om övertagande till HaV elektroniskt genom e-tjänsten notaklienten eller genom blankett per post. Notaklienten är en del av spårbarhetssystemet. Jämfört med rapportering genom notaklienten är rapportering genom blankett ineffektiv, tidskrävande och medför ökade kostnader för förstahandsmottagare. Rapportering genom blankett medför även extraarbete för myndigheten i form av posthantering, utskrifter, sortering, scanning, registrering och arkivering. Det finns även en ökad risk för felskrivningar och utelämnande av obligatoriska uppgifter. Rapportering genom blankett kräver därför i högre grad rättning av uppgifter och uppföljande samtal med förstahandsmottagare. Uppskattningsvis lägger HaV:s medarbetare kring 1600 timmar varje år till denna typ av extraarbete.

Det remitterade förslaget innebär att krav på elektronisk rapportering för avräkningsnotor och deklARATION om övertagande införs för förstahandsmottagare som köper fångst från havet och årligen omsätter under 200 000 euro. Syftet med ändringarna är att förenkla, effektivisera och förbättra kvaliteten på rapporteringen för förstahandsmottagare samt minska den administrativa bördan för myndigheten.

2. *Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd*

Ett alternativ till krav på elektronisk rapportering är att öka nyttjandet av notaklienten genom informationsinsatser samt support för de som kan använda notaklienten. HaV har tidigare utfört ett antal riktade informationsinsatser för att öka antalet användare. Vid lanseringen i oktober 2022 rapporterade nio användare genom notaklienten och i oktober 2023 var antalet användare uppe i 50. Eftersom en stor del förstahandsmottagare fortsatt inte rapporterar genom notaklienten anser myndigheten att det inte är tillräckligt med ytterligare informationsinsatser för att nå det önskat målet.

Om regleringen inte kommer till stånd riskerar det att medföra fortsatt administrativ börda för myndigheten samt en onödig börda i form av kostnader och risk för felrapportering för förstahandsmottagare. Utan reglering bedöms antalet användare av notaklienten öka men i långsam takt för att sedan stagnera. Europaparlamentet har röstat igenom ändringar i rådets förordning (EG) nr 1224/2009¹. Ändringarna omfattar krav på elektronisk rapportering för avräkningsnota och deklARATION om övertagande för samtliga förstahandsmottagare som köper fångst från havet. Om de föreslagna ändringarna röstas igenom av ministerrådet kommer det bli krav på elektronisk rapportering inom några år. Det skulle innebära att det kommer genomföras en reglering med krav på elektronisk rapportering inom några år även om regleringen, enligt förslagen i denna konsekvensutredningen, inte kommer till stånd.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Det remitterade förslaget riktar sig till förstahandsmottagare som köper fångst från havet och årligen omsätter under 200 000 euro. Förstahandsmottagare ska vara registrerade i HaV:s spårbarhetssystem. Den 23 oktober 2023 var det 163 förstahandsmottagare registrerade i spårbarhetssystemet varav kring 148 berörs av regleringen.

4. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Förslaget om krav på elektronisk rapportering kan föra med sig olika konsekvenser beroende på hur vana aktörerna är med att hantera digital teknik och/eller elektroniskt uppgiftslämnande. För användning av notaklienten krävs tillgång till digitala hjälpmedel i form av dator, smart mobiltelefon, "datorplatta" eller annan teknik för att logga in på HaV:s hemsida. Antalet förstahandsmottagare som inte har tillgång till något typ av digitala hjälpmedel uppskattas vara få.

Rapportering genom blankett kräver viss användning av digitala hjälpmedel då blanketten kan fyllas i digitalt samt måste skrivas ut från HaV:s hemsida. Förstahandsmottagare ska, enligt gällande regler, vara registrerade i HaV:s spårbarhetssystem och har genom det tillgång till notaklienten. Om förstahandsmottagarna säljer vidare fångsten till grossist eller detaljist ska det rapporteras genom spårbarhetssystemet. Rapportering genom spårbarhetssystemet kan endast göras elektroniskt.

Förstahandsmottagarna bedöms därför ha tillräckliga digitala kunskaper för att hantera notaklienten samt tillgång till digitala hjälpmedel för rapportering. De förstahandsmottagare som inte har tillgång till digitala hjälpmedel för rapportering kan ansöka om ekonomiskt stöd genom Europeiska havs- fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF). Stödet administreras av Jordbruksverket och kan lämnas för utgifter som rör IT-utveckling och inköp av utrustning kopplat till elektroniska registrerings- och rapporteringssystem².

Regleringen kan initialt innebära kostnader för förstahandsmottagare i form av ökad arbetstid för rapportering. För vissa användare kommer det ta längre tid att lära sig rapportering genom notaklienten medan andra inte kommer ha några problem. Som stöd för rapportering finns en

---

¹ Rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs.

²Information om stödmöjligheter finns på Jordbruksverkets hemsida: [Stöd till fiske och vattenbruk - Jordbruksverket.se](#)

användarguide samt support från Centrum för fiskerikontroll (FMC). För många av de förstahandsmottagare som idag rapporterar genom notaklienten har användarguiden varit tillräckligt stöd medan vissa har behövt vidare stöd från FMC vid de första rapporteringarna. Baserat på detta har inläringen för nya användare har gått bra.

Även om regleringen initialt antas leda till ökad arbetstid för förstahandsmottagarna beräknas den resultera i minskad arbetstid när de har lärt sig att rapportera genom notaklienten. Deras kostnader beräknas därför minska. I notaklienten underlättas rapporteringen eftersom systemet automatiskt kan föra över uppgifter från deklaration om övertagande till avräkningsnota samt vidare från avräkningsnota till skapande av ursprungsparti i spårbarhetssystemet. Motsvarande rapportering med blankett orsakar merarbete eftersom rapportören först behöver fylla i och skicka in en deklaration om övertagande. Sedan ska uppgifterna fyllas i igen och skickas in på en avräkningsnota. Slutligen behöver samma manuella överföring av uppgifter göras när rapportören skapar ursprungsparti i spårbarhetssystemet. Förstahandsmottagarna får en mindre kostnadsfri lättnad administrativt då de inte behöver betala för brevporto, kuvert och papper för att skicka in blanketter per post.

HaV lägger idag kring 1600 timmar per år på det extraarbete som rapportering genom blankett medför. Regleringen skulle resultera i minskade administrativa kostnader för myndigheten. Den skulle medföra vissa kostnader för informationsinsatser, utskick samt support. Initialt beräknas regleringen innebära ökade kostnader för supportverksamheten för att sedan avta när användarna har lärt sig att rapportera genom notaklienten.

HaV:s bedömning är att kostnaderna för regleringen blir lägre än de andra övervägda lösningarna. De alternativa lösningarna innebär fortsatt höga kostnader för förstahandsmottagare samt fortsatt höga administrativa kostnader för myndigheten. Rapportering genom notaklienten bidrar till bättre kvalitet på uppgiftslämnandet, ett mer effektivt arbetssätt för medarbetare på HaV och en mer effektiv och säker rapportering för förstahandsmottagare.

5. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Enligt 5 kap. 1 § förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen har HaV bemyndigande att meddela föreskrifter om att näringsidkare som befattar sig med fiskeriprodukter som omfattas av EU-förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken ska lämna uppgifter bland annat om fiskefartyg, landning och försäljning.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

De föreslagna reglerna om rapportering går utöver de skyldigheter som följer av artikel 62 och artikel 66 i rådets förordning (EG) nr 1224/2009. De föreslagna reglerna bedöms dock vara förenliga med de krav som följer av Sveriges anslutning till EU.

Europaparlamentet har röstat igenom ändringar i rådets förordning (EG) nr 1224/2009. Ändringarna omfattar krav på elektronisk rapportering för avräkningsnota och deklaration om övertagande för samtliga förstahandsmottagare som köper fiskeriprodukter från havet. Om de

föreslagna ändringarna röstas igenom av ministerrådet kommer det bli krav på elektronisk rapportering inom några år.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Förslaget datum för ikraftträdande är den 15 januari 2024. I samband med implementeringen av de nya kraven kommer HaV dels ha riktade informationsinsatser till berörda förstahandsmottagare och dels lägga ut information på myndighetens hemsida.

B. Företag

Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

1. Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Totalt berörs omkring 148 företag av den föreslagna regleringen. Företagen är verksamma i fiskbranschen och livsmedelsbranschen. Samtliga företag omsätter årligen under 200 000 euro.

2. Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

För de individer som inte är vana att hantera elektronisk utrustning och/eller elektroniskt uppgiftslämnande kan regleringen komma att innebära en inlärningsperiod med en ökad arbetstid för rapportering. HaV kommer att erbjuda support och informationsmaterial för de som behöver stöd i sin rapportering. Bedömningen är att en eventuell ökning i arbetstid för företagen till följd av rapportering genom notaklienten istället för genom blankett kommer vara tillfällig.

Rapportering genom blankett är mer tidskrävande jämfört med rapportering via notaklienten. Notaklienten kan automatiskt föra över uppgifter från deklaration om övertagande till avräkningsnota samt vidare från avräkningsnota till skapande av ursprungsparti i spårbarhetssystemet. Motsvarande rapportering med blankett orsakar merarbete eftersom rapportören först behöver fylla i och skicka in en deklaration om övertagande. Sedan ska uppgifterna fyllas i igen och skickas in på en avräkningsnota. Slutligen behöver samma manuella överföring av uppgifter göras när rapportören skapar ursprungsparti i spårbarhetssystemet.

Regleringen innebär en viss minskning av administrativa kostnader för företagen då de inte behöver betala brevporto, kuvert och papper för att skicka in blanketter per post.

3. Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Regleringen förväntas inte medföra några övriga kostnader än de som nämns ovan.

4. *Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen*

Regleringen bedöms inte påverka konkurrensförhållandena.

5. *Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen*

De föreslagna ändringarna bedöms inte påverka företagen i några andra avseenden än de som nämnts tidigare i denna konsekvensutredning.

6. *Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning*

Det remitterade förslaget riktar sig specifikt till små företag som årligen omsätter under 200 000 euro. Någon specifik hänsyn utöver det som redan har nämnts tidigare i konsekvensutredningen behöver inte tas.

C. Samråd

HaV har inte bjudit in till samråd gällande de remitterade förslagen.

D. Kontaktperson

För eventuella frågor kontakta:

Lisa Loeb, Fiskeriövervakningsenheten, tfn. 010–6986068